

Contents

1	Forelesning 1	2
1.1	Hva er en Algoritme?	2
1.2	Forelesninger	2
1.3	Pensum	2
1.4	Beregne summen fra 1 til n	2
1.5	Hvordan forenkle beregninger?	2
2	Forelesning 2	3
2.1	Hva er en datastruktur	3
2.2	Array List	3
2.3	Linked List	3
2.4	Hvordan finne kjøretid på metoder?	3
2.5	Kø og Stabel	4
2.5.1	Metoder i Queue og Stack	4
2.6	Set	4
3	Forelesning 3	4
3.1	Big O Kjøretid	4
3.2	Doubling Rate	5
4	Forelesning 4	5
4.1	Rekursjon - Fibonacci	5
4.2	Binære trær	5
4.3	Binærsøk	5
4.4	Sortering - hvorfor?	5
4.4.1	Hva er sortering?	5
4.5	Sortering i Java	6
4.5.1	Comparable Interface	6
4.5.2	Sortere på forskjellige måter	6
4.5.3	Mange sorteringsalgoritmer	6
5	Forelesning 5	7
5.1	Selection Sort	7
5.2	"In-Place" Sortering	8
5.3	Insertion Sort	8
5.4	Quick Sort	8
6	Forelesning 6	9
6.1	Divide & Conquer	9
6.2	Mergesort	9
6.3	Nedre grense på kjøretid	9
6.4	Sorter n heltall	10
6.5	Bucket Sort	10

1 Forelesning 1

1.1 Hva er en Algoritme?

En algoritme er en plan for å løse et problem, ikke helt det samme som en implementasjon. Den tar en input og gir en output (metode i *Java*).

Dagens Problem: Gitt en liste med brukernavn, sjekk at ingen brukernavn er like.

1.2 Forelesninger

Forelesningene blir tatt opp og gjort tilgjengelig på Mitt UiB, og kode blir lagt ut på git.

1.3 Pensum

Algorithms by Robert Sedgewick 4th edition. Kapittel 1-4 er pensum.

1. Fundamentale Algoritmer og datastrukturer
2. Sortering
3. Søking
4. Grafer

1.4 Beregne summen fra 1 til n

Følgende formel brukes for å regne summen fra 1 til n .

$$1 + 2 + 3 + \dots + n = \sum_i^n \frac{n \cdot (n + 1)}{2}$$

Kjøretiden til implementasjonen kan estimeres til

$$\frac{n \cdot (n + 1)}{2} \cdot 20 \approx 10n^2$$

$$10 \cdot n^2 = 10^9 \\ \approx 10000$$

Kjøretid på et tilsvarende program som bruker `Collections.sort()` vil ha en kjøretid på ca.

$$10 \cdot n \log n + 10 \cdot n = 10^9$$

Når n blir stor, er alltid $n \log n$ raskere enn n^2 .

1.5 Hvordan forenkle beregninger?

Det er tidkrevende å kjøre programmet og ta tiden. Det er vanskelig å vite nøyaktig hvor mange operasjoner det er, derfor velger vi å beholde største ledd, og vi ser bort ifra konstanter. Som eksempel kan følgende formel forenkles.

$$\frac{n \cdot (n + 1)}{2} \cdot 20 \approx 10n^2 = O(n^2)$$

2 Forelesning 2

2.1 Hva er en datastruktur

En algoritme tar input, gjør beregninger, og gir output. Datastrukturer lagrer data og har flere forskjellige oppgaver som kan utføres på disse dataene.

Example. GPS Navigasjonsenhet

- Har veinettverk
- Kan be om korteste vei fra start til mål

Er dette en algoritme eller en datastruktur?

`Collection <E> interface` er en samling med objekter av typen `E`. Viktige metoder er

- `size()`
- `contains(Object o)`
- `add (E e)`
- `Remove(Object obj)`
- `toArray()`

`List` er en utvidelse av `Collection` med litt flere metoder. Elementene i en liste har en indeks, og noen viktige metoder i `List` er

- `indexOf(Object obj)`
- `get(int index)`
- `set(int index, E e)`

2.2 Array List

I `ArrayList` brukes en array av typen `Object[]`. Bare en del av arrayen har data. Når dette arrayet blir fullt må vi lage et større array. Dette betyr at det er lett å få `IndexOutOfBoundsException`. For eksempel kan man lage et nytt array av dobbel størrelse, hvor alle elementer fra forrige array kopieres over til det nye arrayet.

2.3 Linked List

En Linked List er en liste hvor hvert element i listen lagres i et eget node object. Hver node vet kun neste og forrige node. Listen vet kun første og siste node. For å finne node i , så starter vi på første node og "hopper" i ganger.

En linked list som kun vet neste element kalles en *Single Linked List*, og en linked list som vet både neste og forrige element kalles en *Double Linked List*.

2.4 Hvordan finne kjøretid på metoder?

Man må vite hvordan `ArrayList` og `LinkedList` er implementert. Ved å forstå hva `ArrayList` og `LinkedList` gjør, er det lett å forstå hva kjøretiden er. Ukesoppgaven er og implementere enkle versjoner av disse listene.

2.5 Kø og Stabel

Kø	Stabel
FIFO	FILO / LIFO
Legger til sist	Legger til sist
Fjerner først	Fjerner sist

2.5.1 Metoder i Queue og Stack

List	Queue	Stack
add(E e)	offer(E e)	push(E e)
remove(int i)	poll()	pop()
get(int i)	peek()	peek()

2.6 Set

Set er en Collection der hvert element kun kan være der en gang. Elementene har ikke en ebstemt ordning. Set har heller ikke `indexOf(element)` metoden.

	HashSet	TreeSet
add()	$O(1)^*$	$O(\log n)$
remove()	$O(1)$	$O(\log n)$
contains(obj)	$O(1)$	$O(\log n)$

3 Forelesning 3

3.1 Big O Kjøretid

Variablen n er vanligvis definert som størrelse på input, men den kan defineres til hva som helst. Når vi beregner kjøretid er $f(n)$ max antall operasjoner PCen må gjøre når et program kjøres på en input av størrelse n . Det vil si, velg den verste input av størrelse n . Teoretisk er vi interessert i

$$\sum_{n=0}^{\infty} f(n)$$

Mens praktisk er vi interessert i når $f(n)$ er 10^9 til 10^{12} . Vi har at

$$\begin{aligned} 3 + 7 &\leq 2 \cdot 7 \\ 124 + 98 &\leq 2 \cdot 124 \end{aligned}$$

Dette gir oss følgende formel

$$a + b \leq 2 \cdot \max(a, b)$$

Som resulterer i

$$\begin{aligned}O(1) + O(1) &= O(1) \\O(1) + O(n) &= O(n) \\O(n) + O(n^2) &= O(n^2)\end{aligned}$$

Big O beskriver et sett med funksjoner. $n^2 + 3n$ og $7n^2$ er i $O(n^2)$. Alle funksjoner som er mindre er også med, dvs at $3n$ og $7n \log(n)$ er i $O(n^2)$.

Definisjon 1. En funksjon $f(n)$ er i $O(g(n))$ dersom det finnes konstanter c og N slik at $f(n) < c \cdot g(n)$ for alle $n > N$, eller, skrevet rent matematisk

$$f(n) \in O(g(n)) \Rightarrow f(n) < c \cdot g(n) \forall n > N$$

3.2 Doubling Rate

Hva skjer med kjøretid når input blir dobbelt så stor?

- $O(1)$ - Ingenting, ikke avhengig av n .
- $O(n)$ - $c \cdot n \rightarrow c \cdot 2n$, dobbelt så lang tid.
- $O(n^2)$ - $c \cdot n^2 \rightarrow c \cdot (2n)^2$, fire ganger så stort.
- $O(n^3)$ - $c \cdot n^3 \rightarrow c \cdot (2n)^3$, 8 ganger så stort.

4 Forelesning 4

4.1 Rekursjon - Fibonacci

4.2 Binære trær

Et binært tres antall noder dobles for hvert nivå man går nedover treet.

4.3 Binærsøk

Problem: Sortert tabell med n element, leter etter et bestemt element. Hvor mange ganger må vi teste før vi er sikker på å finne det?

1. Forsøk - n element igjen: prøver midterste element
2. Forsøk - $\frac{n}{2}$ element igjen: prøver igjen midterste element

Osv, til det kun er ett element igjen.

4.4 Sortering - hvorfor?

4.4.1 Hva er sortering?

Sortering er en total ordning av en mengde A . F. eks følgende ordning

$$a_1 \leq a_2 \leq a_3 \leq \dots \leq a_n$$

Ordningen kan være anti-symmetrisk.

$$-a \leq b \wedge a \geq b \Rightarrow a = b$$

Eller Transitiv

$$a \leq b \wedge b \leq c \rightarrow a \leq c$$

Eller Total

$$a \leq b \vee b \leq a$$

4.5 Sortering i Java

Man kan sortere med f. eks `Collections.sort(List <T> list)`, men hvilken type må `T` være? Man må implementere `Comparable`. Med Java generics blir det litt mer komplisert, men man kan implementere `comparable` på følgende måte.

```
T extends Comparable <? super T>
```

4.5.1 Comparable Interface

- `public int compareTo(T obj);`
  - Returnerer -1 hvis `this < obj`
  - Returnerer 0 hvis `this == obj`
  - Returnerer 1 hvis `this > obj`
- Beskriver naturlig ordning
  - Integer, Double, String, Date...

4.5.2 Sortere på forskjellige måter

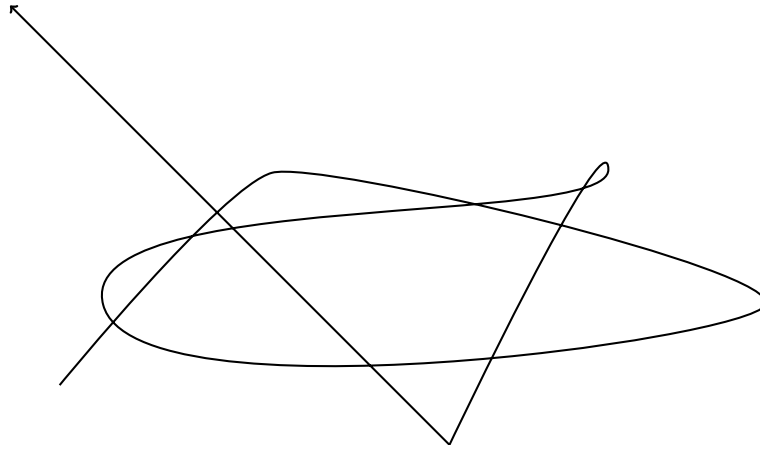
Da må man bruke `Comparator` interface

```
int compare(T o1, T o2)
```

4.5.3 Mange sorteringsalgoritmer

- Selection sort
- Merge Sort
- Heap Sort
- Bogo Sort (The GOAT)
- Insertion Sort
- Shell Sort
- Quick Sort
- Bucket Sort
- Radix Sort

- Bubble Sort

5 Forelesning 5

5.1 Selection Sort

- Finn det minste elementet
  - Flytt det først (index 0)
  - Finn minste elementet blant de $n - 1$ siste.
  - Flytt det på andre posisjon (index 1)
- ... til alle elementene er sortert.

Hva er kjøretiden til denne funksjonen?

```

1  public <T extends Comparable<? super T>> void sort(List<T> list) {
2      List<T> sorted = new ArrayList<>();
3
4      while (!list.isEmpty()) { // n iterasjoner
5          T smallest = Collections.min(list); // O(n)
6          list.remove(smallest); // O(n)
7          sorted.add(smallest); // O(n)
8      }
9      list.addAll(sorted);
10 }

```

Figure 1: Selection sort har kjøretid $O(n^2)$

5.2 "In-Place" Sortering

- Sortere uten å bruke ekstra minne
- Ikke lag ny liste, men bytt elementer i listen
- Dette forbedrer ikke big-O kjøretid, men kan redusere konstantene i kjøretiden
- Dette kalles optimering av kode

5.3 Insertion Sort

- Lag en ny liste
- Gå gjennom elementene

5.4 Quick Sort

- Finn et element kalt "pivot"
- Divide:
  - Første list $\leq$ pivot
  - Siste list $\geq$ pivot
  - Hva med de lik pivot?
- Sort hver liste rekursivt.
- Slå sammen disse listene
  - Siden vi delte inn i basert på pivot blir det
  - Første, pivot, siste
- Hva er kjøretiden til QuickSort
  - Det ligner litt på merge sort
  - Vi deler opp i to lister, men er de like store?

- Hvor mange ganger må vi dele opp?
- I verste tilfelle blir pivot det største eller minste elementet?
- I beste tilfelle blir pivot det midterste elementet.

Quicksort har altså runtime $T \in (O(n \log(n)), O(n^2))$

6 Forelesning 6

6.1 Divide & Conquer

- En nyttig strategi når man skal finne effektive algoritmer.
- Divide
  - Del opp input og løs hver del for seg
- Conquer
  - Finn en måte å slå sammen de to delene til løsning for hele input

6.2 Mergesort

- Divide
  - Lag to lister som hver har halvparten av elementene
  - Sorter de to små listene
- Conquer
  - Gitt to små sorterte lister, slå disse sammen til en stor sortert liste.
- La oss implementere mergesort.

6.3 Nedre grense på kjøretid

- Vi kan se å sortering som å velge den rette ordningen blant alle mulige ordninger av en liste.
- Hvor mange måter er det å ordne n elementer? ($n!$)
- Tenk deg en liste av alle mulige ordninger
- Gjør en sammenligning av 2 elementer a og b .
- Blant alle ordninger i listen kan vi
  - Enten krysse ut de der $a < b$
  - Eller krysse ut de der $b < a$
- Hvor mange ganger må vi dele på 2 før $n!$ blir 1?
- $\log(n!)$

6.4 Sorter n heltall

- Hvor for kan vi sortere n heltall der alle tallene er
  - Mellom 0 og 1000
  - Mellom 0 og n
  - Mellom 0 og n^2

6.5 Bucket Sort

- Ikke egentlig en sorteringsalgoritme
- Deler opp i grupper (buckets/bins)
  - For alle par a, b har vi: $a \leq b \leftrightarrow \text{bucket}(a) \leq \text{bucket}(b)$
- Trenger funksjon for bucket nummer
  - Eksempel: String, 26 buckets, a i første, b i andre.
- Radix sort ligner på bucket sort
  - Deler igjen opp hver bucket basert på 2. bokstav.